

Asia Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua koskeva valitus
Muutoksenhakija A

Päätös, jota muutoksenhaku koskee

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus 11.11.2019 nro 19/0600/3

Asian aikaisempi käsittely

A on hakenut vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tuki-toimista annetun lain (vammaispalvelulaki) mukaisia kuljetuspalvelumatkoja 396 matkaa vuodessa.

Sosiaali- ja terveystoimen alainen viranhaltija on 19.12.2018 hylännyt A:n hakemuksen. Päätöksen perustelujen mukaan A:lle on aiemmin myönnetty 288 yhdensuuntaista matkaa vuodelle 2019 ja tässä matkamäärässä on jo huomioitu lisämatkoja. Vuosipäätös mahdollistaa palvelun joustavan käytön vuoden aikana. A:lle on järjestetty vammaispalvelulain mukaiset kohtuulliset ja välttämättömät kuljetuspalvelut tavanomaisista elämän toiminnoista suoriutumiseen. Myönnettyistä matkoista A voi oman harkintansa mukaan käyttää osan virkistytymiseen tai esimerkiksi harrastustoimintaan sekä asiointimatkoihin. A:n on lisäksi mahdollista käyttää esteetöntä joukkoliikennettä ja sen osana liikennöivää kaupunkiliikennettä saattajan kanssa maksutta.

Yksilöasiainjaosto on päätöksellään 19.2.2019 (§ 39) hylännyt A:n oikaisuvaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään, siltä osin kuin korkeimmassa hallinto-oikeudessa on kysymys, hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään tältä osin seuraavasti:

Sovellettavat säännökset

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammaispalveluasetus) 4 §:n 1 momentin mukaan kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset.

Vammaispalveluasetuksen 6 §:n mukaan kuljetuspalveluja on järjestettävä edellä 5 §:ssä tarkoitetulle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi vähintään kahdeksantoista yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa kuukaudessa.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Asiassa on riidatonta, että valittaja on vammaispalvelulaissa ja -asetuksessa tarkoitettu vaikeavammaisen henkilö, jolle kunta on velvollinen järjestämään tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset. Tällaisten matkojen järjestämisvelvollisuus voi olla laajempikin kuin vammaispalveluasetuksen 6 §:ssä mainittu vähimmäismäärä 18 matkaa kuukaudessa. Siinä tapauksessa, että vaikeavammaisen henkilö hakee matkoja enemmän kuin asetuksen tarkoittama vähimmäismäärä, on hänen pystyttävä perustelemaan vammasta tai sairaudesta aiheutuva lisämatkojen tarve. Tämän lisäksi edellytyksenä on, että kyse on tavanomaisiin elämäntoimintoihin kuuluvasta välttämättömästä liikkumistarpeesta.

Valittajalla on ollut käytettävissään yhteensä 24 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, yhteensä 288 kuljetuspalvelumatkaa vuodessa ja hän on saanut jakaa koko vuodelle tarkoitetut matkat haluamallaan tavalla vuoden ajalle.

Valittajan hakemuksesta ilmenee, että valittaja on hakenut yhdeksää lisämatkaa kuukautta kohti kauppa- ja asiointikäynteihin, teatterissa ja konserteissa käyntiin, ystävien ja sukulaisten luona sekä yleisötapahtumissa, museoissa, kirkossa ja hautuumaalla käymiseen ja Aksonin ja Suomen kipu ry:n tapaamiin. Valittaja ei ole voinut osallistua kaikkiin tapahtumiin, mihin olisi halunnut, koska kuljetuspalvelumatkat eivät ole riittäneet.

Hallinto-oikeus toteaa, että kunnan järjestämisvelvollisuus koskee vain kohtuullisia vaikeavammaisen henkilön välttämättä tarvitsemia kuljetuspalveluja. Kun otetaan huomioon valittajan kuljetuspalvelun

tarpeestaan esittämä selvitys, hänelle jo myönnettyjen kuljetuspalvelumatkojen määrä sekä se seikka, että valittaja voi jakaa koko vuoden kuljetuspalvelumatkat haluamallaan tavalla vuoden ajalle ja hakea tarvittaessa lisämatkapäättöstä akuuttien ja yllättävien välttämättömien lisäkuljetustarpeiden osalta, ei voida katsoa, että valittaja tarvitsisi välttämättä tavanomaisista elämäntoiminnoista suoriutuakseen tätä määrää enempää matkoja. Valituskirjelmässä esitetyt perustelut eivät anna aihetta arvioida asiaa toisin. Näin ollen yksilöasiainjaosto on voinut hylätä valittajan hakemuksen. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että korkein hallinto-oikeus kumoaa hallinto-oikeuden päätöksen ja palauttaa asian yksilöasiainjaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

A on vaatimustensa tueksi viitannut asiassa aiemmin lausumaansa ja esittänyt lisäksi muun ohella seuraavaa:

A:lle ei ole myönnetty lisämatkoja, vaan ne on tullut sisällyttää jo myönnettyihin kuljetuspalvelumatkoihin. A ei ole sen vuoksi voinut osallistua muun muassa Selkäydinvammaiset Akson -järjestön juhluvuoden tapahtumaan Helsingissä eikä apuvälinemessuille Tampereella. A ei ole jaksanut hakea osaan tapahtumista erillistä päätöstä, koska aiemmatkin hakemukset on hylätty.

Vuodelle 2019 myönnettyistä kuljetuspalvelumatkoista A:lta jää käyttämättä noin 10 matkaa, koska A ei ole uskaltanut käyttää matkoja loppuun vaikean elämäntilanteensa vuoksi. Edellisen vuoden joulukuussa A:n kaksi läheistä on kuollut. Tämän vuoksi A:n on vuonna 2019 tullut säästää matkoja siten, että hän voisi osallistua mahdollisiin siunaus- ja muistotilaisuuksiin. Aiemman kokemuksen myötä A ei ole voinut luottaa siihen, että lisämatkoja myönnettäisiin edes tällaisissa tilanteissa.

Nykyisten kuljetuspalvelumatkojen puitteissa A:n on vaikeaa pitää yhteyttä kaikkiin sisaruksiinsa, eikä hän pysty vierailemaan heidän luonaan niin paljon kuin haluaisi. Hän ei myöskään pysty osallistumaan kristillisiin tilaisuuksiin riittävästi hengellisen hyvinvointinsa kannalta.

A on sosiaalisesti hyvin aktiivinen ja mukana monessa järjestötoiminnassa ajamassa vammaisten asioita ja vetämässä pienryhmää. Lisäksi hän haluaisi osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin.

Vaikka A:lle on myönnetty kuljetuspalvelumatkoja enemmän kuin vammais-palvelulain mukainen alin määrä, ne eivät riitä hänen tarpeisiinsa.

Kaupungin yksilöasiainjaosto on antanut selityksen, jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä ja viitattu hallinto-oikeudelle annettuun lausuntoon sekä esitetty muun ohella seuraavaa:

A:lle on myönnetty vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelumatkat vuosipäätöksenä sen vuoksi, että hän voisi käyttää matkoja joustavasti yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Myönnettyjen matkojen määrän on arvioitu olevan riittäviä kohtuullisiin ja välttämättömiin matkoihin. Jos vuoden aikana ilmenee yllättäviä välttämättömiä lisäkuljetustarpeita, joita myönnetyn matkamäärän ei katsota kattavan, niihin voidaan tehdä asiakohtainen lisämatkapäätös. A:lle ei ole katsottu olevan tarvetta myöntää lisämatkoja tilanteissa, joissa hänellä on vuosipäätöksen mukaisia matkoja käyttämättä.

A on vastaselityksessään esittänyt muun ohella hakeneensa useita kertoja lisämatkoja erilaisiin toimintoihin osallistumisiin. Koska niitä ei ole myönnetty, A ei voi luottaa siihen, että hänelle myönnettäisiin lisämatkoja loppuvuodesta, mikäli matkat eivät riitä.

Kaupungin vammaispalvelu rajoittaa vammaisten asiakkaiden osallistumista merkittäviin yhteiskunnallisiin ja vammaisten etuja ajavien järjestöjen toimintoihin.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Kari Kuusiniemi
presidentti

Petri Helander
oikeusneuvos

Monica Gullans (t)
oikeusneuvos

Ari Wirén
oikeusneuvos

Kristina Björkvall
oikeusneuvos

Satu Niemelä-Ahokas
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös	A, maksutta
Jäljennös	Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
	Yksilöasiainjaosto